

Udfordringer ved at implementere anbefalinger til genopretning af natur

Rikke Rørby Graversen

Chefkonsulent Natur & Biodiversitet

SEGES Innovation

30. oktober 2025

Planteafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

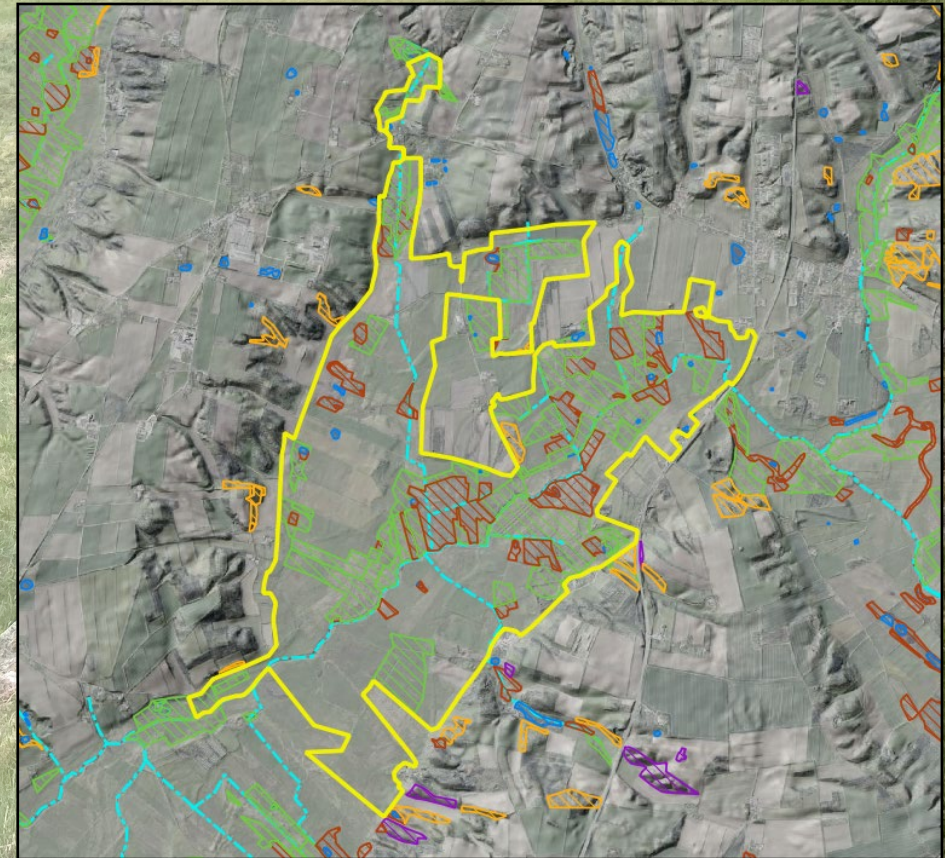
Biodiversiteten udebliver i vådområde- og lavbundsprojekter

- Ingen reel målsætning om biodiversitet
- Kun en forventning om at det kommer af sig selv.
- Fokus på at undgå tilstandsændring af naturen.
- Manglende fokus på at opnå god naturtilstand.

-
- Prioriter biodiversitet hvor potentialet er størst
 - Lav projekterne så store som mulige
 - Aktiv naturgenopretning:
 - Genopret naturlig hydrologi
 - Genopret naturlige næringsstofferforhold
 - Genopret naturlig vegetation
 - Genopret naturlig græsning

Store projektområder – fokus på landskaber

- Store områder med stor variation understøtter en højere biodiversitet
- Bedre mulighed for naturlig græsning (helårsgræsning)
- Bedre mulighed for genopretning af naturlig hydrologi
- Mindre andel af arealet bruges til næringsstofomsætning
- Desværre ofte ikke en mulighed i udtagningsprojekter
- Ordning til permanent ekstensivering forringet

Naturlig hydrologi

- Gennemføres i projekterne – dræn og grøfter afbrydes og vandløb op i terræn
- Der er forskel på vand!
 - Fritstømmende næringsfattigt grundvand
 - Vand fra oplandet – hvor skal næringsstofferne omsættes
- Manglende kortlægning af potentialet for grundvandsfødte naturtyper i forundersøgelsen

Næringsstoffjernelse - topjordsfjernelse

- Topjordsfjernelse er effektivt - men dyrt!
- Udvalg områder – f.eks. på områder med potentiale for grundvandsfødte naturtyper
- Brug materiale til at lukke grøfter

Topjord afgravet i 2023

Urørt område	Afgravet område
9 arter	28 arter
0 stjernearter	8 stjernearter
3 problemarter	3 problemarter

Næringsstoffjernelse - biomassehøst

- Eneste mulighed på beskyttede naturarealer
- Udpining med biomassehøst kan tage lang tid
- Forhindrer udvikling af værdifulde strukturer – fjerne levegrundlaget for insekter og smådyr
- Resultat er afhængig af næringsstof pulje og forsat tilførsel
- Økonomisk ikke rentabel
- Tilgroning kan være et alternativ

Naturlig vegetationsudvikling

Naturlig vegetation

- Fremspring fra barjord/stub ofte ikke nok
- De arter der kommer først vinder - assisteret spredning kan være nødvendigt
- Ikke muligt at købe frø til naturgenopretning i DK – behov for en certificerede frø!
- To brugbare metoder:
 - Høst af frø fra donorlokaliteter
 - Høst af hø fra donorarealer
- Link til artikel: [Fra landbrug til natur: Effektiv naturgenopretning med udsåning af vilde planter](#)

Naturlig græsning

- Helårsgræsning med lavt dyretryk
- Kræver store indhegninger og et varieret landskab – tørre arealer
- Vigtigt at få de rigtige arealer med i projektet – kræver dialog og planlægning
- Brug de rigtige dyr – robuste racer af heste, kvæg, vandbøfler, grise, geder!
- Stort behov for facilitering – lodsejere og dyreholdere

Lovgivning, der står i vejen for bedre biodiversitet

- **Skovloven** – skovgræsning kræver dispensation
- **Vandløbsloven** – naturlig vandløb kan være en udfordring
- **Naturbeskyttelsesloven** – forbud mod tilstandsændringer og nedlæggelse af vandløb
- **Miljøvurderingsloven** – det kan være umuligt at undgå forringelser af nogle naturtyper/arter
- **Husdyrgodkendelsesloven** – frygt for ny natur + udfordring med tilladelser til store læskure
- **Driftsloven**: Tilgroning er en naturlig proces - rydningspligten bør afskaffes.
- **Dyrevelfærdsloven** – forskellige regler for heste og kvæg, fokus på dyr på stald
- **Færdselsloven/mark og vejfredsloven** – forbud mod dyr på veje og stier

[SEGES: Anbefalinger til mere og bedre naturforvaltning](#)

Behov for mere viden om biodiversitet

- Bedre overvågning og monitorering af effekter
- Bedre vidensdeling
- Efteruddannelse af projektledere, rådgivere og udtagningskonsulenter
- Mere viden til lodsejere og landmænd – udvidet rådgivning fra udtagningskonsulenterne
- Læs mere:
 - [Der er et stort potentiale for bedre naturgenopretning i udtagningsprojekter](#)
 - SEGES Innovations temaside [Naturgenopretning](#)

Foto: Emil Skole Læsøe

Nøglen til mere biodiversitet i lavbundsprojekter!

- Reelt ønske om synergi med biodiversitet hos alle partere
- Prioritering af tid og ressourcer:
 - Kortlægning af potentialer – få det med i udbuddet!
 - Projektdesign – biodiversitet med fra starten
 - Dialog og samarbejde – lodsejere, dyreholdere, projektejer, myndigheder, konsulenter, landbrugsrådgivere
 - Ekstra finansiering
- Biodiversitet kommer ikke af sig selv – det kræver vilje, samarbejde, tid og ressourcer

Spørgsmål?